

Maksā,
 Zeltgavā samemot:
 par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
 par 1/2 gadu . . . 1 " 20 "
 par 1/4 gadu . . . 60 "
 Par adreses pārmaiņu
 jāmaksā 10 kap.

Latweeschu Amises.

Maksā,
 pa pasta pabalstot:
 par gadu . . . 3 rub. — kap.
 par 1/2 gadu . . . 1 " 60 "
 par 1/4 gadu . . . 90 "
 Uz abpusēm 4 rub. 50 kap.,
 2 rub. 80 kap., 1 rub. 20 kap.

Šinhk diwreif nedelā.

Redakzija un ekspedizija:
 Zeltgavā, Kangšferu celā № 14.

84. gada-gahjums.

Sludinājumi maksā:
 par rīkstu rakstu rindām 8 kap., bresčapuse 20 kap.

Latweeschu draugu beedribas gada-fapuke, kura bija isfinota us 8. dezembri, schogad netiks notureta.

Presidentis Th. Doebner.

Streika deht muhsu awises treschdeenas numurs newareja isnahkt. Redakzija.

Rahdi Kurfemes semneekem schimbrihscham ir likumi.

Wiswejalais likums Kreewija gan laitam bef schaubam buhs Kurfemes semneeku likumi. Wini apstirinati 1817. gada 25. augusta un no ta laika wini palikuschi neaiskahrta lihbs schai deenai. Gandrihs jau 90 godu pagahjuschi no ta laika, dshwe ir leeliski mainijusees, mainijuschas ir ari teeku un administrazijas estahdes, tilai minetais likums ir polizis us weetas, it la aismichs no wifos pasules. Daudsi no to laiku likumeem ir ismainiti un atmainiti wat wairakam lahrtdam, weselas laudbes jaunum likumu ir nahkuschas klait un daschas no winam atkal sawu muhschu nodshwojuschas, tilai Kurfemes semneeku likumi ir polikuschi pilnigi neaiskikti no likuma deweja rofos. Wini palikuschi la firmee atgahdinataji no sen seneem bijuscheem un isbijuscheem laikeem, la daschas wezas lahrtibas azuleejeeneeli. Ra bibliografiskai jeb antiwariskai mantai wineem ir deefgan interesanta nosihme. Tomehr weselai gubernaai wehl lihbs schai deenai jaispalihbsas ar scho firmo likumu, zil labi tas eefpehjamis pee tagadejeem apstahskeem un tagadeja dshwe. Gandrihs netizomi tas isleefas, tomehr ta ir dshwa pateefiba. Turpmatas rindinas apstahsim, kahdas mums ir schim brihscham Kurfemes semneeku likumu grahmatas un zil ehrti pehs winam eefpehjamis rihfotees.

Ra jau augstha minets, Kurfemes semneeku likumi apstirinati 25. augusta 1817. gada. Ra is tani pascha deend walodscham senatam dota utasa redsams, tad schee likumi bija fahdbiti no weselas Kurfemes muhscheeku lomichjas un fahdbiti preelshah preelshah apstirinaschanas usrei Bahzu un Kreewu walodas. Bef tam mineta utasa teikts, la weetejai preelshahneeji bai jagahda par scho likumu pahrtulofchanu Latweeschu un Poku walodas. Us scha utasa pawehli tad ari jau nahlofcha 1818. gada isnahza Zeltgawa pee J. W. Steffenhagena un dehla drulata "Likumu-Grahmata par Kurfemes Semneekem us pawehleschanu tas wisaugstosi ezeltas Komisichiones par eenefchanu scho likumu Latweeschu waloda pahrtulofota." Pehz tam 1819. g. isnahza, turpat pee Steffenhagena drulata, ta pate grahmata Bahzu waloda. Schas abas likumu grahmatas wina toreiseja pirmaja isdewuma ir wehl schad un tad dabujamas pirki un winas der weetejeem eefshwotajeem par Kurfemes semneeku likumu norahditaju. Waj toreis schee likumi bija drulati ari Kreewu waloda femischka isdewuma, par to scho rindinu rakstatajam neisbewas eewahit siu. Jadoma gan, la winus Kreewu waloda nebuhs toreis drulajuschu, jo tas nebija pehs toreisejeem apstahskeem wofahfichs. Tilai wehlat, pagahjuscha gabu fimtena otda pusē, efor Kurfemes semneeku likumi bijuschu drulati ari Kreewu waloda, bet schi grahmata tirgotawas wairs naw dabujama. Tagad Kreewu waloda ir A. A. Baschlowa isdewums, kuresch fahdbitis koti leederigi un tadehl usstatams par weenigo praktiski wislabaki leetojamo rofos grahmata par Kurfemes semneeku likumeem. Schini grahmata Kreewifais likuma tekstis usnems pehs ofizieleem awoteem.

Ta tad mums tomehr buhtu Kurfemes semneeku likumu tekstis trijas walodas un wisas apmehram 90 gabus wezs. Latweetis faka, la wezums neta nekaitot, kad tilai labi lezot Deewamschehl ar labu lehshchanu muhsu wezais likums nelahdi newar lepotees. Kad fahdbinam likuma tekstis wisas trijas minetas walodas, tad nahkam pee pahrelezinaschanas, la wini koti beeshi pawifam netafan. Latweeschu tekstis, la tas redsams no 1817. gada 25. augusta utasa un ari no augstchminetas Latweeschu grahmatas usraksta, ir tilai tulkojums un tilai la tahds mums winsch jousnem. Bef kuru no pahrejeem diweem teksteem wehs loi usstatam par originalu un netafanas gabujuma par noteizeju? Pats likums, la ari minetais utasa mums us scho jautojumu nedod nelahdas atbildes. Tomehr, eewehrotjot toreisejos laikus un apstahklus, mums japeenem, la laitam gan Bahzu tekstam jadod preelshahrola. Toreis weetejas gubernas Bahzu waloda bija walodschka waloda un tadehl jadoma,

la muhscheeki buhs likumu isstrahdajuschu Bahzu waloda un tad dewuschu wina pahrtulofot kreewifki. To norahda ari pats likuma isstrahdajums. Bahzu tekstis ir ruhpiigi un leetichki isstrahdats, turpreti Kreewu tekstis wiszaur rahda neweiklibu, tulkojums ir isdarits ne tilai neweikli un nolaidigi, bet daudis weetas pawifam nepareisi. Ir islasiti wahrdi un weseli teikumi un weetam Kreewu tekstis faturis isnahkt pawifam jitabs, neta Bahzu tekstis faturis. Bef ja jau mehs atronom Kreewu tulkojumu par nepareisu un nepilnigu, tad daudis leelaka mehra tos mums jafaka par Latweeschu teksti. Ra redsams, likuma tulkojuma ir bijuschu Wahgeeshi, kuzi koti neweeteelofchi ir pratuschi Latweeschu walodu. Waloda ir breemiga un weetam pawifam netafanotama. Bef netikai walodas kludhas mehsh tur fahstopam; ir ari koti ropetnas tekstis kludhas. Nemsim weemehram 70. pantu. Bahzu tekstis schim pantam ir schahds: "Unter Eheleuten aus dem Stande Kurländischer Bauern wird, wenn nicht durch eine besondere Uebereinkunft eine Gütergemeinschaft zwischen den Eheleuten getroffen ist, keine Gütergemeinschaft angenommen." Kreewu waloda schis pants ir pahrtelts glubi un pareisi, la siar Kurfemes semneekem likums neatsihst montas lopibu, ja laulati laudis paschi naw us to fleguschu femischku lihgumu. Turpretim augstchminetaja ofizielaja Latweeschu tulkojuma schi pants teikts fan pawifam otrawi: "Starp laulateem draugeem no Kurfemes semneeku fahrtas irraid estahdbita ta mantas beedriba us wifu dshwibas laiku, ja tee paschi nebuhtu ar teefas siu fawa stard jitabi fahlguschu." Ja jau nu likums par mantas lopibu, kuzam praktiski dshwe til leela nosihme, wareja tift pahrtulofots latwifki pawifam preteja nosihme un pat lihbs schai deenai wareja tahda weida pastahwet, tad war gan eedomatees, ar kahdu ruhpiigi wispahrigi minetais tulkojums fahdbitis un zil mas waldba lihbs schim peegreeseuse wehribas Kurfemes semneeku likumeem.

Ta tad Kurfemes likumi rakstiti wezu wezas grahmatas, kuras ar deefgan leelam puhlem fahneefshamas un kuras fawa nepareisa tulkojuma deht war tilai julas fazelt. Tomehr ta wehl nebuhtu galwena nelaima. Likuma daschados tekstus teefas pamafam iskaidro un isfahk, kad tilai likums ir un paleel neshchubigi spehla. Bef ari to newar teikt par Kurfemes semneeku likumu. Ja, ir jau taisniba, la winsch fawa laika parafid fahribid apstirinatam un tadehl winam japaleel spehla, eelams winsch naw atmainits zaur zitu likumu. Un taisni tas lihbs schim naw notizis, tadehl la likumu doschanas zeld Kurfemes simneeku likumi, wehs wina apstirinaschanas, wairs naw kusinat. Tas nosihme, la wini lihbschi no likumu deweja rofos naw aisfahrti. Bef ja ari likumu dewejs taisni Kurfemes semneeku likumus naw aistizis, tad tas wehl nonosihme, la wini arweem wehl buhtu tahda pascha spehla, la toreis, kad winus isdewa. Tas nebuht ta naw. Dshwe nestahw ne deenu, nedj stundu us weetas, la wezs aismichs likums. Wina rit neapaturami us preelshah un winas ritefchanai pamafam japeemehrotas fahdbihwes, teeku un pahrwaldbibas lahrtibai. Ta ari pa schee pehdejeem 88 gadeem dshwe un winas eegroshjumi leeliki ir pahrmainijuschees. Tagad ir pawifam zita pahrwaldbichanas un teeku lahrtiba, kura pamafam pahrgroshja un nobibinata wehlah likumu doschanas zela. Jauns likums atmaina wegu, tur winsch runa wezajam preti, lai ari pascha likum nebuhtu teikts, la tahds un tahds likums usstatams par atmainitu. Ta tas ari jafaprot schini gadijuma. Lai nu gan Kurfemes semneeku likumu paschu par femi wehlatu neweens likumu doschanas alts teeshi naw aistizis, lai nu gan nelur likum taisni naw teikts, la tahds un tahds semneeku likumu nosajijums usstatams par atzeltu jeb ismainitu, tomehr mums tashchu jarehshinas ar wiseem wehlat isdoteem likumeem. Wehlaleem likumeem, la jaunaleem, wisurjadod preelshahrola un tadehl mehsh tilai tiktahlu waram turetees pee Kurfemes semneeku likumeem, zil tahlu wini nerunda preti wehlaki isdoteem likumeem un zil tahlu wini faetats ar wehlat likumigah zela nobibinatu lahrtibu. Un schini siud Kurfemes semneeku likumi ir ishs fahpju behros preelshah teem, kureem pehs wineem jarihfojas. Ra jau teikts, likumu doschanas zela schee likumi naw aistikti, nedj pahrlaboti un tadehl naw nelahdu ofizielu aifrahbijumu us to, kahdi schi likumapanti atmainiti zaur zitu likumu un kahdi wehl usfa-

tami par spehla politikschem. Ta tad tagad isnahkt, la tam, kuresch grib atfauktees us kahda Kurfemes semneeku likumu panta, papreelshah jaisfahk wifki pehdejs 88 gads dotee likumu blahki un japahrelezinas, waj tilai sihetais likuma pants naw zaur kahdu wehlatu likumu atmainits jeb ismainits. Ra tahda likuma melleschana un nobibinaschana naw zilweta spehkeem isdarama, to fairs labi fapratits. Zeela pateiziba nahlas A. A. Baschmalowa fungam par wina augstchmineto isdewumu. Tur ir pee katra atfawifshla panta peewesti wehlakee jaunato likumu noteikumi, zaur kureem sinamais pants ir atmainits jeb ismainits, t. i. par atmainitu jeb ismainitu usstatams. We schis grahmatas palihdbisu ir eefpehjamis zil nezil orientetes, lai nu gan ar to wehl wifki grehtumi un pahrpahjumi pawifam naw nowehrti. Schi grahmata ir tilai privatidewums un neweens mums negalwo par to, waj tur wifki pahrmainijumi pareisi usrahbiti un us wiakeem war pakautees. Grahmata ir gluschu raiba ar pahrlabojumeem, no kureem redsams, zil mehra maja dolina no wifa deefgan leela likumu fahlopojuma schimbrihscham wehl palikuse spehla. Un par schee pascheem atlikuschajeem likuma panteem pats Baschmalows fawas grahmatas preelshahwahrdos faka, la par wina pareisibu un spehla palihshchanu neweens newarot galwot. Wispahri Kurfemes semneeku likums neefot neweenas raksta sihmites, kura nebuhtu apstiridama.

No aprakstita redsams, ar kahdam wezu laiku likumu drumstalam jaispalihbsas weselas gubernas eefshwotajeem. Tahds likums ir, stingri nemot, tikpat la pilnigs besituma fahwolkis. Azimredhot tas ta ilgi newar eet. Bef no kureenes gan lai gaidam palihdbisu? Deewamschehl us scho jautojumu schimbrihscham pawifam naw eefpehjamis atbildet. Ra no wezas birokratijas schini siud neta newaram gaidit, ta ir lairam faprotama pateefiba. Jerefim, la jaunee laiki un jaund lahrtiba, kureem ar mislu foteem preti feidshamees, ari schini siud nehs labofchanu. Tarlapu Alshis.

Par lauku strahdneeku algam

"Dehwija" pasneeshi fefofshus aifrahbijumus:
 Preelshah lahdeem mehnefcheem proklamazijas un tagad mihitans teel laufstrahdneeku algas "noliktas" us 300 rbl. gabā — un laitam wehl pee brihwa dshwolkā, dahrsa u. t. t. Par feewas deendam jamalka ihpafchi 50—75 kap. beend.

Schahdus mehurs usstahdbitei, sozaldemokrati nemoj neapdoma, la algam ari daba potee leel rodbeshas, kuras neweens streiks — pat ne fihwatais generalstreiks newar isjaukt. Ra gan lai tur malka scho alga, tur seme neishod wairak la zaur mehra kahdu 5. waj 6. graudu, un tahbi apstahkli muhsu Latwijas wisleelalai dakai. Un tur seme ishod daudj leelaku rashu — tur ta nefalihshinami grehtat apstahdajama un labaki islojama, buhmaterials nefalihshinami dahrgais u. t. t., la ka beigu beigas neishahkt ari teit wairak.

Peem. weens strahdneeki (ar feewu) man labi pawifshamas Latwijas wideenes apgabala newar wairak isstrahdat, la kahdos 45 puhraweetas. Us weena darba wihra isnahkt gan daudj wairak semes, kad mahju leelumu dala zaur zilwetu kaitu, bet leels daudjums no semes te ir nelam nederiga ganiba, amata u. t. t.) Peenemfim, la ta wifa arama seme un la no winas apsehtas 35 puhraweetas un tahlatpeenemfim, la zaurmehra rashu, fehllu atwelfot, buhtu 5 puhri no puhraweetas, tad isnahkt isfuhlums 175 puhri — leelas un mafas labibas, rudsu, ausu (wiswairat) u. t. t. Wehshinamim nu zaurmehra widejo zenu: 1 1/2 rbl. Wehshinamim preelshah mehshofshanas falmus un pelus ween tik, kas tashchu pahrafal mas, tad atleel brutto 262 1/2 rbl. Bef no schis nand wehl jaatwell inventara (femischki machinu) dilshchanai, labibas kulshchanai, ehlu dilshchanai, kofshchanai un adroschinaschanai, feewas deenas, ganishchana, brauzeeni labibu pahrdot, wofahfichas eepirkt — tad neatiks ir ne tuwuma 300 rublu, bet ari tilai tad, kad nerekhina nelahbus ahrfahrtigus faudejumus, klifmas, rihzibas kapitāla atjaunofchanu u. t. t. Ja to wifu fahfakita — tad wifa pelna atliktees stipri mafala, no kuras summas nu jamalka 300 rublu strahdneekam, 50—75 kap. feewai par deenu, ganam ari fawa dala, rente waj zitas nodedmas u. t. t.

Smarā kriht wehl ari, la augšā minētās puhra meetas war tahdi aptrahdāt, pehž mežās wihses nemotees, pehž jau- māš ihfās darbdeenas tas isnahts wehl daudj, daudj bahrgal."

Nā wehšch skreen — kā meets atdurās.

Sem šahhda wirsrahta „Balks“ eewetots lohds apzere- jums, kura apahdits, kā brijwiba tagad teel pahrwehšča anarkija, kadehš „ir peenahzis laiks atkrates no apmahšča- nas gara, nefeutees apreibinates. Laiks eewehrot: leelafis Furbulis — leelafis pagiras. Ir labs un neatleekams darbs fabeedribas lablahjibas nofahrtofhana, bet tas jabara liku- mibās robežās un nepahrwehšchot brijwibu war- mahziba. Safamam wahrdam: „Dari lo daridams, apdomā dalu,“ ir brijwibā wara; bet kas attežās uš pehdejeem no- silumeem laulu pagatōs un draudēs, tad šcha fatama wahrdā pamahziba, leelās, naw wehrā lista; to leezina daudj mihtina rihlojumi došchās laupagatōs, kā Kofekē, Stufmands, Bfchākil, Jefwainē, Mitaurē un daudj žitōs, fā la leelalai bahs pat- warigi teel ezejli amata wihi, teel apbraudeta nešimēen pri- watu perfonu brijwiba un manta, bet ari wišas fabeedribas ihpašchums. Ir peenahzis laiks, ka apdomajās, it fewiškhi lauzineeki; naw jalaujās famulfinates ar ušfautumeem, ka ta- gab, wehšras laikā, jafanemās. tas ir, jafal bješs, kamehr karša; naw jaaismirš, ka bješs war pa otrām lohgam fatarfet, bet fabeedribatās rolas weelā wefela naw dabojama. Žit ne- drošchi ir špert neapdomatu foli, peerahda tos pošis, ta netai- wiba, kura pehž neapdomigi pastrahdām nelahrtibām pagostu walfchu konzelejs kā smags flogs nogulšees uš lauku fainneeku kamešchab. Un kur tad paleel ekšistēzes un brijwibas dro- šchiba, fad ne weenu nakti nedrihšči ožis aishchēri? Weesa pa- gurši, gars aishchēst.

Mums wajaga reformu fald, pahrwalbšchana, brijwē, bet tās eewedamas likumigā želā, aushchānigi opmerot leetas šah- wolkli: — kā wehšch skreen — kā meets atdurās."

„Apfats“.

Kaweni pašhstamā mahzita J. Kofena organs, pehdejōs nu- murōs, kuri mums nohtufchi rofā, wairaf ralfitōs ar feelato fporu nemās nožengot „Latwehšchu Awifes“. Kengajumi til prašit, ka neturam par eephejamu uš teem atbildet. Šam ari pahrleezināti, ka nelahdi nešepšim šaprates ar to wihru, kurfch ne wifai sen šwehrejis uštizibas šweh- restu ewang. luteru bānizai un pehž tam wairaf ga- dus ilgi pats ihbewis bānizās laikrahtu („Bānizās Wehšnefi“), bet tagad tura tihri waj par šawu bših- wes ušbewumu, bānizu aptarot. Nedomajam ari, ka fahds „darbineeks“ deefin žil daudj špehs šuprinat to partiju, sem luras taroga winšch tagad štaigā.

No ahrsemēm.

No Wahzijas. Par leelām sozjaldemokratu eelu de- monstracijām Dresdenē telegrafē „Berl. Tzbl.“: Polizija tita apšweizinata uš eelām no sozjalistēm ar šmeeshanos un sobo- šchanos. Warbuht buhtu bijs labaki, ja eelas nebuhtu aish- chogotas, kā Leipzigā. Polizijā bija pa leelakai daļai aturigi un meerigi pagēta strahbneeku sobošchanos. Kad demonstranti mehginaja isfauštees žouri eelu aishchogojumam uš pilšehtas eel- šheeni, polizija eejauzās ar pliekem eerotšcheem. Naw wehl šuams, žil ir weegladu un grehtatu eewainojumu. Puhli bija manamas strahbneeku sanitates kolonas. Pēe demonstracijām peedalijs ap 20 000 perfonu. No strahbneeku pušes waras darbi neita pastrahdati. Dšeebadami strahbneeku dšeešmas un maršelesi, wini gribeja isbarit gahjeenu pa eelām. Pamanija strahbneeku wadonus, kuri puhli meerinaja. No puhla dširdeja fāuzeenus: „Nahfoško reiš mehš nemsim lihds eerotšchus.“ De- monstracija bija sen fagatomota.

No Franzijs. Pret Kreewijas apwainotaju Franšču tautas weeneeku namā, sozjalistu Samba, ušfahjees ministru prezidents Klumjē. Winaš isteizes, ka atbildiba par wahrdēem, kas runati no došcheem tautas weeneekēm, ušleelama šcheem eunatajeem pašcheem. Franšču tautas wairums protestejot pret šcheem wahrdēem, walbiba palelot uštiziga draudšigai un ša- beedrotai tautai. „Šmu pahrleezinats, ka šmu weenis prahtis ar Franšču tautas mišigu wairatumu, ja paleeku uštizigis draudšigai un fabeedrotai tautai katra laikā un wišs winas taut- iškās bšihwes apšahhōs. Mums naw lo eejauštees Kreewijas eelšchējā politikā. Tautas weeneeki beš fchaubām aishš par po- weiseem šchos isfahdrojumus.“ Tā tas ari notizis. Klumjē šma ušnemta ar leelikū peekrišchānu.

No Anglijas. Anglu juhrleetu walde isbewuši šawu ofi- zielo šinujumu, kura pašauli pahršchēd ar isfahdrojumu, ka wi- was ihbewumu bubschets nahlamam gadam aprehlinats par fah- beem 15 miljoneem rublu mafaks, nelā šchogab. Anglijas lugs- neeziba un aishchras tirdšneeziba ešot gan ari šchini gadā wai- rojušees, tomehr apšahhki šchobrihš aiskajot, pahrat štrauji ne- šreigtees ar brunofchānos. Ja wispahrigas politikas apšahhki grošitos, tad juhrleetu walde nelawefchotees, nahkt ar wajadš- geem kredita prašumeem.

No Japanas. Pašales leelwalšis gods Japana ismaf- fajot wifai bahrgi. Walfsbubschets nahlamam gadam prašot preešch ihbewumeem 103 mišjonus mahrgjūu šterlinu, kamehr preešch laimigā kara bubschets kwahršijeēs apmechram ep peeko baki no šchās fumas, Protams, ka leela dalu no ahrfahrtigā mehtrā peeaugušchā bubscheta praša kara laikā eetašito pa- wahdu nolihšfinafchāna. Bet ir ari žiti ihbewumi, kuras praša leelwalšis gods. Tā peemehram walbiba aishchē par wajo- bšigu, farihtot ištchetrus jaunus armijas korpusus, kuri mafās ne mafu nauđu.

No eekšsemēm.

No Peterburgas. Par walšis domēs wehleschānām ešot špreests, kā laikrahtu šino, ministru padomē 21. nowembri. Re- weens pats neefot isšeizes par labu wispahrejai walšisteēšibai. Turpretim preešchituzis šchahdam 6. augusta wehleschānas likuma paplošchinojumam: bšihwoku nodokļa mafkatojeem preešchirama balf-teešiba jau no 3. šchētras (tagad bij til no 10.); ruhneez- zibas nodokļu mafkatojeem no otras šchētras; ihpašchuma žens pamafinams, tā ka pilšehtās sem 25,000 eedšimotajeem jau 300 rbl. mehrtiba doš balfsteēšibu un leelafis pilšehtās 1000 rbl. mehrtiba; kroma eerehdni (kas pehž 6. augusta likuma bij isflehgti) dabon balfsteēšibu, ja winu alga naw mafata par 900 rbl. godā (galwas pilšehtās 1200 rbl.); beidšot Kreewijas fabriku štrahdn-eešem dodama eepheja eezeli šinam šaitu preešchitahwaju. Uš šcho noteikumu pamata drihšā laikā tikšot isfludināti wopildu wehleschānas likums un tad beš kawefchānds buhšchot jaet pee walšis domēs wehleschānām

— **Waldbības pašinajums.** Pagahjuschā nedelā ir isnah- zis waldbības pašinajums, no kura pašneesam šelofchōs aish- bijumus: Galigai pilsoniškās brijwibas pamatu apšuprinafchā- nai wajag notikt zaur Walšis domēs widutajibu likumu došchā- nas želā. Laudamās wabitees no manifestā isfahrtās Wina Moješates nelokamās gribas, waldbiba aishst par wajadšigu apleezinat, ka wina ušfata par šawu šwarigalo ušbewumu, uš 17. oktobra manifesta pamata isdot pagaidu rakstura likumus, kuri nodrošchinatu manifestā dahwotās pilsoniškās brijwibas teēšibas, ar aprobefchojumeem, kuri wājodšigi preešch atfemifchku perfonu teēšibu un atlahto meera nodrošchinafchānas. Tagade- jee apšahhki walšit trauzē waldbības lahrtigu darbibu un špeesch wehst wifu ušmanibu uš ašrejas lahrtibas ušturechānu un ma- ras darbu nowehrtchānu. Neškatotees uš to, tagad jau galigi isfahrtā pagaidu nofajijumus, kuri nodrošchina preešch un bee- drošchāns brijwibu; ori Walšis padomes pahrgrōšijumu žaur- lušchōšana teel beigta. Tahkatu top beigta nofajijumu isfah- bafchāna par manifesta otrā punktā apšimeeteem paplafchānaju- meem, kuri attežās uš Walšis domēs wehleschānas teēšibām. Walšis atome eezaušchānai wajag notikt pehž eephejas brijhā- laikā. Tani pašchā laikā ir aishšis par wajadšigu isfahrtat projektu par lihdsfekteem pret nelahrtibām, kuras aishchē walšis drošchibu. Šcho likumu apšuprinafchānai wajag notikt tuwā nahlotnē.

— **Pagaidu nofajijumi par preešch isfludinati 24. no- wembri.** Tā ka pašta šreika beht nelahdi laikrahtu nepeenahkt, tad pašchi nofajijumi naw mums wehl pašhstami.

— **Rahds strahbneeks preešchituzis amifei „Sin Ot.“** šchahdu ralfitu: „Kadehš Žuhs wēdat tautu pee rewoluzijas t. i. pee muhfu gala? Ir tal mums peemehri no žitām walšim, peem. no Franzijs; ko naw tur mafkajute rewoluzija un to strahbneeki ir eegumušchi? Mehšchāt eenaibu. Mums jafenšchās pehž muhfu tehwijās šlawas un šelchānas, bet newis pehž winas gala un paguruma, kurt no nowē šreiki. Tehwšemi ispošidami, mehš ipoštam pašchi žewi. Wainojat, ja es, warbuht, neprotu škaiši ralfit, bet itat man, es ralfitu no širds. Un šchi naw weenigi mana pahrleeziba, bet wehl daudju žitu... Mehš negribam rewoluziju, mehš negribam šleplawibas.“

— **Administracijās noslehpumainiba.** „Now. Wr.“ uš- trauzās par jaunās konstitujionālās ministrijas tihri birokratiško darbības lahrtību. „Pagahjis wefels mehnešis, kamehr isflu- dinats 17. okt. manifestis un dibinats ministru kabinetis. Ko waldbiba pastrahdajusi šchini laikā? fahdus darbu padarijuši? Šabeedribai par to naw nekas šinams. Ministru padome šuhr- galwigi klufē par šaweem darbeem. No administratīvā noslehp- pumu glabafchānas šahwolkli tas, warbuht, loti škaiši, bet ir augštali peenahltumi, nelā šcha noslehpuma glabafchāna. Ja- rahda fabeedribai, ka waldbiba strahdā ar šelmēm pee to jau- tojumu isfchēschānas, kuri ožumirklī wiswairaf uštrauz praht- tus. Kas ir darits walšis domēs wehleschānu leelās? Par to fabeedriba nefin ne neeka. Kas ir darits, lai pateesi eewestu wifas tās brijwibas, kuras isfludinā manifestis. Ari par to neweēns žilweks nefa nefin.“ Tahkat amifei ralfita: „Waldbības Wehšnefiš“ štrahdās ar „Bijch. Weh.“ par eerehdnu politišchām fabeedribām Franzijsā. Tos, warbuht, loti interesanti, bet wehl interesantāki buhtu atrast „Walb. Wehšt.“ katra deenu šinujumu par ministrijas darbu gaitu. Ahršteem parafis isfahst šinujumus par fabeedribā pašhstamu šimneeku šahwolkli. Tagad šakimufi Kreewija, bet waldbiba ir winas ahršis. Kapehž wina žeech klufu? Waj tad šimneeks pateesi jau buhtu beš žeribas?“

— **Jauni nodokli.** Finanzministrija, kā „Now. Wrem.“ šino, fahstahdijufi šchahdu jaunu nodokļu projektu: 1) Dšelžeku pašafcheeru biletu mafku paaugštinat par 25 procentēem preešch pirmās un otras wagonu šchētras un par 15 procentēem preešch trešchās šchētras; 2) wifadu wēdamo wešchānas mafku paaug- štinat par 20—30 procentēem; 3) eelšch un ahršemju telegramu mafku paaugštinat par 30 procentēem; 4) pašmarlas un pašta fuhtijumu mafku par 35—40 procentēem (pehž fuhtijumu wehrti- bas); 5) štempelmarlas par 30 procentēem; 6) ešportkuluru par 180 šap. wudā (eelšchēmēs alžise, no kuras ešportkulurs atfwabinats); 7) eewēdamo gresnumu leetu munita par 40—50 pro- zenteem (to war isbarit tīfai pehž tirdšneezibas lihguma rewif- zijas); 8) eelšchēmēs manufaktur-rafchōjumu nodokli par 10 lihds 20 procentēem no nominalwehrtības. Wifā fchēe walšis- fašei par gadu eenešchot lahrtu pasmiljarbu nodokli.

— **Kreewu un Japānu kara guhšchēni.** Kreewu guhšchēnu birojs fahstahdijufi pahršchitatu par šawu darbibu lihds šcha goda 1. okt. Pehž biroja šinām Japānā atrodās Kreewu kara guh- šchēnu — 73,412 žilweku, kuri isbalās šchahdi: ofižeri — 1476, no kureem fahšsemes ofižeri ir — 1,048 un juhrneeku — 428; apafschōreiwju — 69,901, no kureem juhrneeku ir — 13,952 žilw., pahrjeje fahšlemes karewji. Wirtiba štrp Kreewu

guhšchēnem naw eewehrojama: Japānā nomirufchi guhšchēnēšibā — 1,768 žilw. Japānu guhšchēnu Kreewijā ir wifai maf — 1,866 žilw., kuru škaiš isbalās šchahdā lahrtā: juhras ofižeri — 3, žitu — 95 žilw., fahšsemes apafschōreiwju — 1,658 žilw., juhrneeku 87 žilw., no ahrstu perfonala — 23 žilw.

No Saratowis šino, ka aishchōmānētis generalis, agrafais kara ministris Saharows, kura ušbewums bij turē- nes fahschu nemeerus ispehtit, žitiz gubernatora mahjā nošchānis ar 3 rewolwera fchahweeneem. Šchahweja bijufi seeweete, kura apzeetinata un aishchēees, ka peeberot pee sozjalistū-rewoluzionaru šrejošchās fahjas nodafas.

Widšeme.

No Rigas. Rigas Latwehšchu Beedribas pehdejās ru- nas wihru wehleschānas. Par pehbejo runas wihru weh- lechānu isnahlumeem un wispahrigi par Rigas Latwehšchu Bee- drības wiršēnu „Balks“ redaktors W. Dawš eewe- tojis šawā amifei šchahdu leetizijā ralfitu: „Waj lahrtiba, waj anarhchija? Anarhchija jeb žufas pee mums isplafis tahdā mehtrā, ka maf lo uštrauzamees par žounēem ugunšgrehšēem, šleplawibām, pošichōnām un žiteem warmahzības darbeem; tee palitufchi par lahrtigajām parahdibām muhfu bšihwē, kamehr fahds darbs, kas dibinās uš žeenibu pret likumu un lahrtību, ir tahds pat retums, kā aštes šwajšne pee debefim. Weens tahds darbs notifa fwehtēen 20. nowembri, pahrweh- lot wifus runas wihrus Rigas Latwehšchu Beedribā. Isnah- lumis bij, ka par špīhti wifām tagadejam žulām uštrautu- mom, neluhlojotees uš behšigām agitacijām un draudeem ar bot- lotu, tomehr eewehleja wifus wežos runas wihrus amatā un peeweenoja teem tīfai pahris tahdu lungu, no kureem war buht pahrleezināti, ka tee štaigās likumības un lahrtības žeku. Mi- netom panahlumam ir šwariga nošime newēen preešch Latweh- šchu Beedribas pašchās, bet ari preešch pašchānām aprindām aij ta eemešla, ka Rigas Latwehšchu Beedribai newareja pat ne eenaideeki pahrmeš nefa žita, kā tīfai pahrat šingru tu- rechānos pee likuma un lahrtības. Protams, ka tahdā laikā, kur plahdās ar nelikumībām, wajadšija ošumšchotees Latweh- šchu Beedribas labajai šlawai. Uš to palaudamees, Beedribas preešchēni pašuprinaja agitaciju un preešchēda zaur šawām Zeng- šchānām wifus runas wihrus atteiktees no amateem. Tahdā lahrtā beedreem bij dota isbewiba, waj nu isredštees jaunus runas wihrus un eerout beedribu tāi žuku wirpuli, kas tagad wahrdās wifā Latwijā, waj paturēt wežos un isfchērtēes preešch lahrtigas un likumigas reformu gaitas. Beedri ar leelu balfu wairumu eewehleja wežos. Šcho notikumu der eewehrot wi- šēem, kam pateesi ruhš muhfu dšimienes lablahjiba. Mehš šinam, ka wehl ilgi leela dala no muhfu tautas šreēs pašaf brehtēem, wairaf klaušfēes uš škateem, apšolofcheem wahrdēem, nefa prašis pehž darbeem un tā pawairoš wehl wairaf žulās muhfu dšimēnē. Bet mehš ari parešsam, ka reibulis pahšees, ka eestahšees pagiras un ka muhfu tautas wairums ar reebumu nowehrtēes no wifēem waras darbeem, fahdus tagad pastrahdā ik deenas. Tad tee drošchi ušmelēs atfal šawu „mahmuku“, kur tee agrafās nebrijwibas laikās baidija daudj wairaf brij- wibas, nelā sem tagadejās „brijwibas“ karotaju wadības. Tee laikā nahkt, teem janahkt.“

— **Šreika Rigā,** kā no lahda „Špehšā“ eewetota šino- juma rešfams, fahžees peektēen, 25. nowembri, tapot kā Žel- gamā, bet beidšees jau pirmēenas walarā. Žeturdeen 24. no- wembri Rigā un wifā Widšemē isfludināta kara šah- wolkli. Šreika beenas Rigā pagahjuschās beš jeklahdām ša- dūšimēm.

— **Keisarifšas Kreew. Dahrškop. Beedribas Rigas No- dafas** beedru šapulze tīfā notureta 6. now. 1905. g. Kā tas jau wifās šapulžēs šchini laikā notizis, tā ari šchā, Nodafas preešchneeks, šapulži atlahdams, runaja par wehšturigā 17. okt. manifesta nošhmi, aishchidams ari uš peenahlumeem, kuras botās brijwibas mums ušleek, pee tam ušwehrdams, ka muhfu lablahjiba it fewiškhi atkarafees no šcho peenahltumu opšinigas ispilbifchānas. Reišā ar to šinoja beedribai, ka pašchās brij- wibas fwehtōs miškch un žentigis beedris Wilhelms Dole bijis japawada uš pehbejo dufu. Mišgahjuschā peemim šapulze žilbinaja pašafā lahrtā. Tā la dahrtfopiba ir jaushchāta kā šemfopibas meita, tad pamata šinibas ir abām meenas un tās pašchās wajadšigas. Un šchās pamata šinibas ir tāšni tās, kuru mums tilpat šemfopibā, kā dahrtfopibā wehl wifai trahšt. Šcho robu nu ženfchās Rigas Nodafā žil fpehdama isfchēšinat, isdodama šawās Šadasgrahmatās atteežofchōs ralfitus, kuri ša- pulžēs eereekch jau nolafiti un pahrtrunati. Šchā šapulžē nu nolafija beedris P. Kulitans garatu darbu: „Semes angliba, mehšlochāna un šalmehli“. Šchis ralfis ir jau nobekšams Šada grahmatā VI. burtnižā un tā tad wifēem pēerjams. Dahrškopis Th. Bchtiškch bij isfahdijis ašholus „Deltēnais Richards“, „Eve“ un „Šawthornden“ un Napoleona fweešta bumberi, eeteibams „Richardu“ un Napoleona bumberi par Kuršēni labi isurigeem un iabi famalfateem galda augleem. Abas tahlufās ašholu fugas eereiza kā loti rafchigus un agri ne- fofchūs šaimneezības ašholus, bodams pee tam wispušigas šinas par šchām eewehrojāmām, šche wehl loti maf isplafitām augtu fugām. Beedris W. Gulbis, Kurmišchū dahrtneeks, bij isfahdijis leelu kolekciju šriantemu seedu, plafchū referēdams par to, lahhdā želā fahneeziju šchahdus eewehrojāmus panahlumus, ušwehrdams, ka tas tīfai fahneedšams, mahšligus mehšlus pahšigā nemot. To pašchū apleezinaja ari beedris J. Šreimānis — Wibrolā, isfahdibams mišligus Ouelamen pēeršionu giganteem. Loti japrēzajās, ka beedri, fahneegufchi labus panahlumus, ne- šchēp žitos lihdsbeedreem, bet walširdigi ismainās preešchwoju- meem, kas ir tīfai weenigais želch, pa kuru war muhfu dahrt- fopiba atihšitees. Šapulze pēepreeda isfahdijājem šchahdās

gobalgas: Th. Wehtnam ušflowas diplomu, M. Gulbim un J. Freimanim kudra medakas. Preefšneeks sinoja, la dahstos-pibas seemas kurti ar jau isinotu plašču programu fahškho-tees otrdeen 8. nowembri Malbona gimnastijas telpās. Lai kurti-ktus pomubinatū uš žentigu kurtu apmellešānu, tad beebriš Jelabs Weinbergs dahwinaja 15 rublas kurti premiju fondam. Winam kelojot, J. Semturs seedo šāim pašam noluhām no pagahjušās seemas kurtišeem tam dahwinatos 35 rublus un M. Gulbis 5 rublus. No šēds japrzejās, redsot, ar kahbu ušpuresānos Nodakas beebri pušās weizinat sawa aroda i-ghlītibas isplatišānu. Ar to šēdja ari šo stipri apmekleto un fatura sim bagato šapulji. (R. M.).

No Strihwereem sino „Deenas Lapa“ la nakti uš 24. nowembri tizis nogalinats Rīgas aprinkā preefšneela jaunais palihgo fon Hennings lihbs ar ischetreem dragumeem. Mahja, turā f. Hennings dšihwojis, nodgeuse lihbs pamateem.

Kurfeme.

No Kurfemes Gubernatora. 25. un 26. nowembri Jelgawas polizejas komandas gorodowoji sem apbrunotu laun- daru draudeem bija spesti pahtraukt opardšibas deenastu. Polizejas fargu weetās, pateizotees nemeerigā pušā tahdām rihžibām, tika eewetotas kora patrušas, kuras pehž wajadšibas un pehž pašā lituma aizinatās uš wairat noteiktu rihžibu pret fabeebrišā meera un waltis lahribas traucetajeem, nēdā poli- zēja. Warmahžibas no kausču pašes, kuri apšēhpi sawus ištios noseebšigos noluhšus ar apgalwojumeem, la wizi rihžojās bři- wibas un tautas labklahžibas mahrdā, safarā ar nekreetneem ušbrukumeem neoffargatu aprinkā eedšihwotaju un semtopju dšihwibai un mantai, parahdās wifseem laudim, kuri naw pa- šaubejušči prahtu, tā kaidro pretruna pret wifur isplatišēem ušajzinajumeem, la wajaga peeprašit, lai atžel kara šahwolli. Tahdās apstahšās es ušajzinu wifus meerigos eedšihwotajus un gobigos strahdneelus, darit moralisku eespaidu uš laudim, kuri apstulbinati no launuma un tapehž ožim redsot neafihši, la at- klahis ušmufinajumu un warmahžibu žēlš, pa kuru wini eet, dabigi aisturot meerigo un šaprahtigo lihbselku apšpreefšānu, kuri wajadšigi pee darba kausču dšihwes ušlabofšānas šaimnee- žiškā un teebhu šinā, war sawās galigās panahlumās wesi tīfai pee wibahrgakeem špaidu lihbselkeem no waldibas pušes. Es luhdsu eedšihwotajus eewehrot, la polizeja, tā pee mums, tā ari wifās žiwilietās waltis, ispišda augstu goda, bet ari augstāk mehrā grehtu un pee mums wehl ari maš eenešigu deenestu, apfargajot pilsonu gobu, dšihwibu un mantu, kureem newajaga aizmirst, žil šho gobigo deenesta peenahšumu ispišbitaju rindās, bes kureem naw domajama meeriga pilšehtas dšihwe un bři- hwa weitalu kustiha, — palifusču bahreku šaimju no neprahtigām un ne ar to neašibildināmām launprahtigu kausču warmahži- bām. Luhdsu eedšihwotajus tizet, la ušneendams Kurfemes gu- bernas pahrmaldibu un atšihdams par wajadšigu noteikumu pee fabeebrišās lahribas nobibinašānos guberā, la wifas per- šonas un eestahdes negrosami ispišda winām ušlitos deenesta peenahšumus, es šingri uš tam luhfošos, lai man padotā poli- zēja kalpotu eedšihwotaju litumiskām interešem, tos man dob pilnigu teebhu ar ne mafaku bahrsibu wajot tos, kuri polize- jas eerehdnus sawās ispišbit sawu atbildigo deenestu pret Deemu, Žaru un wispahrejas tehwijas labā.

Jelgawā, 26. nowembri 1905. g.
Kurfemes guberņas waldes pašinojums. 14. oktobri Keisara Maještatei lahpatilās pawehlet wifus tos awakšča- reimjus, kuri peeder pee aktiwā kara-špehla šastahwa un kureem wajag tapt atwakināteem referē, tā pee gaidamās atmobilife- šānos, tā ari nahšamās gabds — isfuhtit uš winu dšihwes weetām uš kroma rehšina.

No Aisputes. „Deenas Lapa“ nes kelošču sinojumu: „Uš generalgubernatora pawehli Aisputes polizijmeisters bij wairateem školotojem pašwojis, la teem jaatšahji Kurfemes gu- berna. Šhi palmarigā rihfošānās uštrauga wifū Aisputes aplahrtini, wehl jo wairat tahēh, la bij wehl nodomats isfuhtit kahdus 40 žimešus. Aispute uš pagastu delegatu šapulsi šo- nahšuschee lauku šajaldemokratijas organizāciju ložēki ušajinaja semneelus un Aisputes eedšihwotajus, protestet pret generalgu- bernatora palmarigo rihžibu un šajētees uš pehbejo šauju. Šhi tautas mobilizācija tika isbarita weendā nakti, pee lam tautas mobilizācijas rojona žaurmehrs šneedšās uš 30 juhšēm. Katrs brunojās, tā ween šehja: ar moderneem remolmereem, šintēm un šenlaidu pišolēm, ar žirwojem, dahšām un ruugām. Un pirmdeen 21. nowembri Aisputes mešinu pahrpulhinoja bruoti semneelu pulki, ap 20 tuhštiošču žilwekul šaušču pulki, palkaušidami sawu wadonu rihfojumeem, isšurejās toti kahrtigi. Neufdrošinojās ari „melnā šoma“ žulas šajēt, tautas mobilizācijas šarihšotaji isšlubinaja par Aisputi kara šahwolli. Tad eeradās pee polizijweistara pagastu un weetejo inteligento darbineelu delegati un ušstahdija keloščas prasības: 1) Aisput administratīwas isfuhtišānas pawehli, 2) islāst no žetuma 6 arešetus semneelus, 3) nearešet jau šwehdeem dahšus uš poliziju pašinotus semneelus, 4) ais- fahkt poliziju, šasānos, dragumus un šaldatus no eelām, lai buhtu eepšehjams šarihšot tautos mišinu. Tīfai weenu no šāim prasībām polizijmeisters neispišdija, proti neatloida areše- tos, jo tos nestahwot wina warā. Tātšču wīnšā šwehreja un šolija tos jau otrā beend islāst, tīfai japhrrunajot ar ap- rinka preefšneelu, kureš dšihwo Grobinā un šāimbrišājam neesot mahjās. Kad delegati pašinoja šho šarunu panahšumus tautas mišinā, tad tauta weenprahtigi nolēhma: šāimbrišājam isstihst, bet tīlshd polizijmeisters neispišdis šolijumu, tad uš sawu wadonu aizinajumu atkal mobilizētees uš žihnu wehl le- lakā šaitā un labaki bruoti.“ Waj šāis sinojums wifšaur šakān ar pateebhu, ihpāšči šihmejotes uš šapulzejušos kausču šaitu, par to deefjan eemešā šāubitees.

No Jelgawas.

Deewalpošānās Sw. Annas bašnijā no 1. lihbs 7. dežembrim. Šwehtdeen 4. dežembri deewalpošāneki plšti. 1/28 no rihša, deewalpošāna plšti. 2 pehž puš., mahš. Reinharbs. Ušfauti: Karlis Drošowšs ar Emiliju Prinj; Dahms Kam- merads ar Annu Stintin; Janis Kugrešns ar Emiliju Re- nais; Janis Kristiaps Šothards ar Emiliju Šalam. Mirušči: Dore Jakobšohn 13 g. w.; Greeta Reinwald 66 g. w.; Anna Weera Diliša Belmann 8 m. w.; Indriks Freiman 46 g. w. Dahwanu eenažis: Mišionei 10 rēk. 4 šap., 50 šap.; fwožēm 30 šap.

Par ministru preefšneela grahša Wittes dšimtas ap- šahkleem „Kurfemes Gubernas Aisputes“ pašneebš šahdās inte- refantās šinas: Grahša Wittes tehwa tehws bija XVIII. gadu šimena beigās mešlungus Kurfemes kroma Wez-Schwahrdes mešlunga muiškā, Kulbigas aprinkā. Wīnšā bij apprezees ar Mariju fon Kramer un winam bija 7 behli, no kureem weens wehl neilgi atpalak bija Kurfemē par mešlungu. (Šhi meš- lungu behlis ir tagad Jelgawas semneelu leetu komišijas pa- šahwigs ložēllis.) Grahša Wittes tehws bija Kaukasijas pah- waldbneela padomes ložēllis. Šamus behribas un jaunības gadus grahš Wittes rawadija Kaukasijā. Pehž kurtā beigšā- nās Dīlšas lāhšikā gimnastijā wīnšā eestahjās — 1866. g. — Noworožiskas uniwersitates matematiškā fakultatē.

Par deenestneekšču un kalponu šahwolli Jelgawā pla- šāi isrunojās „Špehls“ šawā 4. numurā. Bahrtahjt kalpones buhtu pats par šewi teizams darbs, bet ja to dara tahdā weidā, tā „Špehls“, tad naw grehtu isredjet, la rakšta ištāis noluhšs naw ruhpetees par kalponu likteni, bet gan — rihdit weenu kausču šēkuru pret otru. Ar šahdeem eeroššēem „Špehls“ pee tom šaro, par to minešim tīfai dahšus peemešus. Deenest- neekšču darba deena ešot žaurmehrā 20 šundu gara. Japraša, žil tizetaju šahdām apgalwojumam „Špehls“ gan žer atrast. Tā ka atklahšās namās lungu behlineem nereti draudot wene- rikšas šimības, tad dahšas žeenigās neklaunotees pat ismantot kalpones behliu lahribu apmeerinašānai. Teesham nenahšās weegli, tīf reebigu apwainojumu pret Jelgawas mahtēm un ari pret kalponēm palak ušrakšit, bet tas „Špehls“ žihnas metodi wifai labi rakšuro. Deefin waj Jelgawas kalpones buhs „Špeh- lam“ par to pateizigas, la tas wīnās behmē par tā ismant- jamām neitilības noluhšēem? Runajot par šeweešču kustiibu „Špehls“ peemin, la „madamas“, lam nekērās wairs „mišā- tee“, ismetot malkšēeres dahšādās „labdarības“ un „dahmu šomitejās“. Šom pahreleezinatī, la atraines un bahriini, kuru labā „Špehls“ isšoborās „madamas“ darbojās, gan šinas par winām nobot žitadu špreedumu un la tšchallās šrahdneezes lab- darības laulā „Špehls“ šchulks iswirums no turpmala darba neatturēs.

Weeglprahtiga rihfošānās. Pehbejā laikā, tā mums šino, wifās weetejās šanklās un šafēs daudsi naudas no- gulbitaji šeidšotees isnemt šawus nogulbijumus, tahēh la pil- šēhtā un ari uš lauleem isplātitas walodas, la noudas eestah- des tīšchot „išlaupitās“. Naw šo šchāubitees, la šchāhdās was- lobas teel ismelšos no dahšadu tumsas darbineelu pušes, ku- reem buhtu itin pa prahtam, ja laudis turetu labi daudsi nau- das mahjā, jo tad eelaufšānās šahdšibas buhtu wehl eenešiga- kas nēdā tagad. Taisni nedrošhōs laikās wiswairat atgahbi- nams un eeteizams, naidu nogulbit krediteestahšēs, kur ta ne- tīf ween drošchi teel ušglabata, bet turklahjt ari nes ouglus. Par naudas eestahšču isšaupišānu newar buht ne runas. Katrs, kas žil neži pašihši šatweešču naudas eestahdes, ari šin, la pehž wīnū štatuteem par wīnū pareišu rihžibu atbild wifū beebri ar sawu mantibu un la tahēh, ja ari teesham kahdā ohrkahrejtā gadījumā želids kahds šaubejums, tad tas buhtu žeešchams newis naudas nogulbitajeem, bet wifam le- lajam beebri šaitam šopā. Un leelaki šaubejumi jau ari ta- dehl ween naw nemā eepšehjami, la šatweešču naudas eestah- des leelakas šummas nekād dīškā negul, jo nogulbito naidu laišch apgrošidā, aisšodot pret obligozijām un žitadu drošchibu. Tā tad neustiziba pret mušfu naudas eestahdēm ir pawifam neweetā un šas šej wajadšības nem šawu naidu ahra, lai to mahjā glabatu, tas tīšchāi apdraud pais sawu mantibu.

Šerhdnu šapulze. 26. nowembri, tā „Špehls“ šino, no- tureta Jelgawā pirmā eerehdnu šapulze, uš kuru šanahšchāi kahbi 150 eerehdni no wifām waldibas eestahdēm Jelgawā. Dala eerehdnu bijuši jau agral pulzejušes un eewešlejuši bele- gatus, kureem nahzees šchāi šapulzei želt preefšā projektu par šreewijas eerehdnu Šameenības Nodakas nobibinašānu Jel- gawā. Šapulze projekta šihlatu pahrpreefšānu aklifū uš weh- lašu laiku. Žitas žautajumus pahrpreefšot, šapulze nahšusi pee šchāhdeem lehnumeem: 1) Šihmejotees uš wajadšibu, turp- mal šapulzētees, atšina, la naw wajadšigs isprašt šahdu šewišchū atkāju preefšch šapulzešchānās, tā la 17. okt. manifesta jau to wifseem peehchihris. 2) Nolehma peeprašit jau tagad tā beh- wetos gražialus, kas teel uš šwehtleem išbaliti, šapat ari algu — šelta nauda. 3) Nošēetmi pahrrunajot ašumirka poltiškā šahwolli, šapulze prinžipā atšina šreiku par wajadšigu un derigu, bet ašumirkl no eerehdnu pušes par neišweedamū; nolēhma is- wehlet delegatus no wifām waldibas eestahdēm, kuri lai isši- natu šāini žautajumd beebri domas šolidaritātes šinā un, tīf- lihst ištāis břihdīs peenahžis ušahkt šreiku, par to šinot wispahrejai šapulzei. Šewehleti 12 delegati šāini no- lahštā. 4) Wehrojot to, la šahdam no beebreem šawas politi- šās pahreleezibas behl waretu gabitees truhšumu žeeši, šapulze no- lehma tahdā gadījumā šneegt materieliu palihšibu. Lai šāim no-

luhkām rāšos lihbselki, šapulzes beigās tuhlin isbarita kolekte. Otrā šapulze notikusi 28. nowembri un šinā šapulzejušchēs nolēhmušči: 1) Tuhlin beigt šrahdat un peebēdrotees wispah- rejai tautas kustihai. 2) Šešneegt generalgubernatoram diwus proteštus: pirmajā uš to šingrālo proteštet pret warmahžigo un nezeeschāmo kausču isšurešānos pilšehtā, lihbs ar to peeprašit, la tīltu atželta pawehle, beendā šehjt namu eejas burwis un wahrtus, šas publikai dara neeepšehjamu pat no nahwes breef- mām isbehtgi; otrā peeprašit kara šahwolka atželšānu, kausču aissfaulšānu šrom, tā ari wifū žitu to prasibu uššurešānu špehtā, šahdas jau wispahri no tautas ušstahdības.

Štreiks ari Jelgawā atkal uš 5 deenām aptureja wifū šahšihwes kustiibu, atnešdams šaubejums tīklab weitalneekem, tā žitām šeršonām. Šeeltdeen 25. nowembri štreiks tīfā issti- notes, wifas pahredotawas aistāitās, šabrikās darbi pahtraukti; pat šuhrmani nedrihšēja uš eelām rahditees. Šchoreiš deem- šchēh šreila deenas naw pagahjušās ari bes afinisšēeschānas. Notikušāi dahši ušbrukumi šareimjeem, pee lam, tā „Špehls“ šino, weens šasās nošchāuts un wens draguns eewašnots. Ari kara-špehls leetojis eerošchus, pee lam dahši žilweki krietušči un wairaki šmagi eewainoti. Šreika beigās isšinoja tšehšdeen. 30. nowembri, ap pušdeenas laiku. Pašts un dšeljēšch wehl jo šrojam šreiko.

Šleplawiba. Šeeltdeen 26. nowembri pušdeenas laikā tīfā atrāšts Walles eelā, G. nama šēhtā, ar diweem remolmera šchā- weeneem nogalinats šchejeenes apmehtam 45 gadus wežais ee- mihtneeks, mašhīnists Trampebahja škololadu šabrikā Wīlīs Džolinsk. Šas to nogalinājis, naw waretis lihbs šāim isšināt.

Wisjannatās šinas.

Par generalšreiku Rīgā „Deenas Lapa“ rakšta šarj žitu kelošchō:

Žeturdeen 24. nowembri, is mums peesuhitā Peterburgas laikrakšta „Rusi“ dabujām šinat, la 22. nowembri „Žarkoje Šelā“ parakšitās ušafš par kara šahwolka eewešchānu Wīšemē. Šhi šina šibena ahtrumā isplātijās pa wifū pilšehtu. Jau šas paščas deenas wakarā „Federatīwā Komiteja“, šafinā ar šrahd- neeku delegeetēm, nolēhma isšlubinat Rīgā generalšreiku. Břihwības šarotajeem proletareešchēem atkal šeenahžās atstahjt šawas šasarnas, šabrikas un darbnijas, lai proteštetu pret me- šinajumu nemt tautai isžihnitās teebšibas un břihwības.

Kad peeltdeen, 25. nowembri, šrahdneeki gahja uš šawām šabrikām pee darba, tad tee gandrihji wifū šinaja, la ne preefšch kapitalištā wehrgot tee eet šchodeem turp, bet gatawotees uš žihnu. Wifās leelakās šabrikās notika šrahdneeku šapulzes. Runatojeem, kuri bija tur eeradušchēs, lai šaultu proletariata batalonus uš žihnu, nebija nemā wajadšigs šapulzejušchōs par generalšreika wajadšibu wehl šewišchāi pahreleezinat. Katrs šrahdneeks šojuta un šinaja labi, šas bija tagad wina peenah- šums. Wifus šrahdneekus bija pahrehtmūšē leelika šajuhšma un nošēetna žihnas gatawiba. Runatoji i,teiza tīfai šrahdneeku leelo šajuhšmu šparigās, bedšigās wahrdās; šrahdneeki gawileja, atškanēja žihnas šauzeeni un generalšreiks tīfā wifur gaitā pa- želteem špošchi šaldinateem eerošchēem apšweiktis, ar šauzeeneem: „Lai dšihwo generalšreiks!“

Pehž nobeigtām runām šrahdneeki palika wehl lihbs puš- deenai šabrikās un turpinaja šalt eerošchus. Pehž pušdeenas šrahdneeku bari pluhda pa Rīgas eelām. Tramwajs bija jau agrā rihdā apstahšēes braukt. Tīfai nebaudsi wagoni isbrauzā no depō, bet tee drihš ween atkal atgreesās atpaka. Šahrmoni šlaušija uš pirmā ušajinajuma peeweenees generalšrei- kam, greesā sawus širgus apšahrt, eesehdās tad pašči tā lungi ratu atšweleēē un laida šwilpodami uš mahjām. Weitalu šehgšchāna Šelchrigā notieja tīf ahtri un gludi, la newar ne nobrihneetes. Šahšta, la peeltdeenas rihdā kahdas minutes preefšā 10 isgahjis Šelchrigai kahds Šchihdu pušā žauri, šauldams, lai šehšot bobes un teeschām maš minutēs pehž 10 — bija jau wifū weitali šehgti. Bet par to jau pa- šchō agrā rihdā tīfā noštahdits uš eelām kara špehls. Šchur tur štaigāja šitpras šaldatu patrušas. Pehdigi pat isbrauzā uš pilšehtas eelām šrabedami un šlabedami leelgabali. — Kad „Riškš. W. d.“ šino, pirmajā generalšreika beendā isšlubināti uš eelām pašinojumi, la Wīšemes šreidešchāis landrahts šon Dettingens un muiškneelu wežalāis barons Mēindorfs nošah- tijušči uš Keisara Maještates wahrdū wispadewigālo telegramu ar luhgumu, lai atžel ušafu par kara šahwolka eewešchānu Wīš- semē. Lihdsigās telegramas uš grahša Wittes wahrdū nošah- tijušči barons Mēindorfs, pilšehtas galwa Armišēdīs, guber- nators Šweginžews, dahši primāteestahšču darbineeki un kon- štituzioneli-demokratīškās partijas birojs.

Šeeltdeen pret wakarū notikis afinaina šaburšme uš dšeljēža tīfā. Pa to gribeitis eet pahri no Rīgas uš Pah- daugawu leelakās kausču bars, bet tur ar unterošjeeru mahji- bas batalona nobaku šahwofchāis šelwebels to neakšhwis, un šad pušlis nepaklaušitšis wina ušajinajumam isstihst, bet gahjis ar waru, tad šelwebelis demis pawehli šchaut, pee lam no puška weens krietis un weens eewainots.

Par šreila beigām minētās laikrakšis šino, la remoluzio- naree šojalīštī ešot noturetatās mihtinās šitipi preefšā tam aģi- tejušči, lai šreiku wehl turpinātu. Žee gahjušchi pat tīf šahlu, la nehmūšchēs šnošchēšchēelu šuhrōs isšipināids „Federatīwās komitejas“ proklamāzijas ar pašinojumu par to, la šreiks beidšams.

Wisrahdijums.

Šāim numuram šeet lihbs tā peelkums šudinajums no šreewu-Amerikas Šumijas Manufakturas Šabeedribas Sw. Peterburgā.

Šdeweš un redaktors: Dr. Šielensšets.

Šredaktors: J. Wēlšmanis.

Drakats šee J. Š. Šteffenbahgena un behla Jelgawā.

galiga ispahrodofhana

tadeht ka tirgoschanas masuma tiks nobeigta.

Tirdsneeziabas nams J. J. Erschowitz,
Zelgawa, Leelaja eela № 2.

Saktot no 1906. g. isnahs:

„Musikas Druwa“

musikaliski-sinatniskis mehneschrahtis.

Pabalstia no muhsu kreetnakeem darbneekem musikas lauda, un eewehrodama allasch mahstlas prasiba, „Musikas Druwa“ pasneegs:

1. Agherejumus par wispahrigem mahstlas jautajumeem.
2. Rasjus par musikas teoriju, pedagogiju un estetiku.
3. Behturkhtus un etnografiskus materialus.
4. Musikas darbneeku dshwes aprakhtus.
5. Kompozicijas.
6. Sinojumus un aitsahmes par musikaliskem un dramatiskem farhtojumeem pilsehtas un us lauteem.
7. Kritikas un referatus par kompozicijam un muskala fatura grahmatam.
8. Portretas, faksimiles (rotkrastus) un ilustracijas.
9. Sarakhtus par redakhtat peesahititam grahmatam.
10. Musikaliski-beletristikus raschojumus.

„Musikas Druwas“ aboneschanas maksas:

ta Zelgawa, ka ari pa pastu peesahitot: 2 rubl. par gadu, 1 rubl. par 1/2 gadu, 20 kap. par burtnizu; us ahrsemem: 3 rubl. par gadu, 1 rubl. 50 kap. par 1/2 gadu. Us weenu adresh parafstiteem 10 eksemplareem top peesahitit weens eksemplars leets; grahmattirgotajem parafstais rabas.

Studinajumu maksas: par shtu rakstu weenslejiqun rindinu 10 kap. Parafstijumus us „Musikas Druwa“, ka ari studinajumus, peenem: shti shurnala ekspedizija, Zelgawa (Auzana), Leelaja eela № 50; — tad wehl: ehrgelneeki, koru wadoni, skolotaji, pagastu rakstweeshi, teelatas grahmatu pahrdotawas u. z.

Redakhtijas adrese: Zelgawa, Leelaja eela № 50.

Zanwara burtniza (parauga num.) isnahs weza gada beigas.

Redaktors un isdewejs: brijws mahstlineeks D. Kaulinsch.

Dr. Beelajews
runajams dsemdeshanas polsh-
dshis, seeweschu simidab un
weneriskas simidab
otrbeenas un peektbeenas no pulsi.
8-10 pr. pusb., 4-6 weh pusb.
Zelgawa, Salaja eela № 23.

Gimnastike
VIII. kl. padod stundas. Adrese
Zelgawa, Katoku eela № 88.
E. Purin.

**Jann-Ewirlaukas
Bahrtikas Beedribas
Walde**
usaizina wijus, kas usmentos
pretschu
peeweschannu
prechtis mineta weikala par
1906. g., cerahces pee domes
sehdes 17. dezentri seh. g., pulsi-
ken 1 weh pubeenas weikala tel-
pas us majahschannu. Tuwaki
nosajajumi pee domes.
Beedr. prechtis: Jakobsons.
Kashtweid: A. Schwarzbachs.

Pret klepu
un saufumu katla ir
**Pectoral-
bonbonas**
tas labalas, dabujamas tikai pee
J. Eckerta, Zelgawa,
Katoku eela № 13,
aptekas prechtis pahrdotawa.

Pufgraudneeki
wajabshti sehstabeeku Lutarids.
Zapecehtas Zelgawa, Strehlmehtu
eela № 10, pee S. Greiera.

Aufetes
Nestles
Bertela
Khorra
Alvonia
dehru miltus,
ausu miltus,
Dr. Lohmanns stahs,
Dr. Rohmanns stahs
Dr. Rohmanns stahs
fondensetu Schweiz. peenu
peedahwa
Mag.

J. Hertela
apleel. prechtis pahrdotawa
Zelgawa, Basia eela № 13.

Zelgawa.
Musikas skola,
dibinata no D. Zinnius 1887. g.
Us nahschu pufgadu skolneezes prechtis slawenad latwee-
schu dsead atajas Malwines Wiegner dshes dseadshanas
klases war peeteihtes Zelgawa
Salaja eela № 2, sehta.

**Ew. Peterburgas pirmas sortes
gumijas galoschas**
peedahwa
Brahli-Hall feat **A. Schweisfing**
tuhka, manufakturas un audkla prezis
Zelgawa, Leelaja eela № 14. Zelgawa.

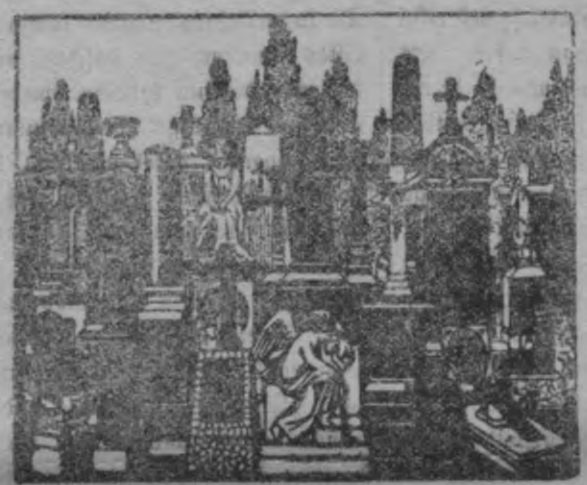
Pahrdoschanas wairakhtolishana.
Zeebas apgabaltees pahrdos:
23. janwari 1906. g. nel. Georgijam Dibr. Semitam peederigu nehu-
stinamu ihpashumu, fashahwoschu no weentahnu loka nama, loka
schuhna un 175 kwadrat. fashenu semes Zeebas pilsehta, krusa un
Eweedru elas fuhri sem № 6/12. Takteta wehrtiba 2000 rub.
23. janwari 1906. g. nelaihu skrijsa un Wilhelmines Schonberg
mantineekem peederigu nehustinamu ihpashumu, fashahwoschu no dwo-
stahnu mahra nama, dwostahnu loka peeduhwes, loka schuhna un
221,54 kwadr. fash. semes Zeebas pilsehta, Gintera un Skajarimu elas
fuhri. Takteta wehrtiba 9000 rub.
6. marti 1906. g. Roberiam Ostrowitscham Bremam peederigu
nehustinamu ihpashumu, fashahwoschu no Labragu papes fabrikas ar ma-
schinam, uhdens dshinamam, 6 dshahadam ehnam un semes gabala,
5,07 def. leelumad; atronad pee Weewiku-Labragu muskas, Bilsbergas
pag. Ahsptes apr. Takteta wehrtiba 15,000 rub. Hipotetas parahdu
90,000 rub.
Wentspils-Kuldigas meerteekneschu sapulze pahrdos:
7. dezentri seh. g. Zehladam Spillwam peederigas „Zwambu“ mah-
jas Rennes pag. Kuldigas apr. Semes plashiba 56,82 def. Hipotetas
parahdu 2257 r. 43 l. Takteta wehrtiba 500 rub.
7. dezentri f. g. nel. baronam Ewaldam Kleistam peederigu namu
Kuldigas pilsehta. Hipotetas parahdu 24500 rub. Takteta wehrtiba
1400 rub.
28. februari 1906. g. Mikelim Nidemannam peederigas „Nidseneel“
mahjas № 3, Blanezes pag., Kuldigas apr. Semes plashums 164,16
puhru. Hipotetas parahdu 4170 rub. Takteta wehrtiba 800 rub.
28. februari 1906. g. Janina Rudham peederigas „Saldeneel“ mah-
jas № 2, Blanezes pag. Kuldigas apr. Semes plashums 215,76 puh-
weetas. Hipotetas parahdu 5700 rub. Takteta wehrtiba 900 rub.

Konwersazijas Wahrdniza

shini gada ar 24. burtnizu nobeid pirmo sehjumu, kura atrodas wahrdu isffaidrojumi no
A-G (ar papildinajumeem). Ta tad darba tresha dala weikta. Grehtis gabals zela nosai-
gats, fewishki grehtis tadeht, ka bija jashrahda nelabwehligos zensuras apshahs. — Tagad
mums dots brijws wahrds, un talab turpmal buhs eespehjam daubs feshmigaki shahdat pee
shti darba, kuresch til shwarigs tautas isghitibas noluhlam. Greeshamees pee publikas ar us-
aizinajumu pabalstih scho pasahkumu, lai Konwersazijas Wahrdniza jo tahlu isplatitos tauta.
Wifas lihds shini isnahlufshas burtnizas wehl dabujamas un maksā 3 rubl. par gada gabjumu
(ar peesahitijumu pa pastu). Pilmigs pirmais sehjums (dwi gada gabjumi) maksā 6 rubl. —
Dezentra mehnesi tam buhs gatawi ghithi wahki, kuri buhs dabujami par 60 kap. gabala,
ar peesahitijumu — 80 kap. Pirmais sehjums, koschi eeseets ar wisam lartem maksas 7 rubl.;
par to paschu naudu to peesahitam ari pa pastu.

Getejams ka dahwinajums us fwehtkem.
Wahrdniza apstellejama wifas grahmatu pahrdotawas, ka ari teeshi Konwersazijas Wahr-
nizas ekspedizija, Rigas Latweeschu Beedriba, Paulutshi eela № 13.

Rihzibas komiteja.

M. Brauer's,
Zelgawa, pee dshas mahstrem, eepretim „Zawwa
dshinai“,
un **Tatumā.**
Kapu peeminekli
ta: krusi, obeliski, grahmatas, rullu u. t. t.
teel is wifadada materiala pagatamoti.
Kat monumenti isnahstu ghithi ka ari ishuri pret
gaisa eepadeem, tee teel shiheti un poleereti ar jaun-
laktu mashtinu palihshibu.
Seltinus, ta ari uceltinus „shuguna krusus“
peedahwaju par peenehigam zentam.
Peen. publikas apstellejumi teel ruhpiqi un apshiti
shartii. — Labakas atshahmes. —
„Dudrada medals un goda diploms“ Rigas
„Jubilejas isshahde“.

Zelgawas Lauffaimneezibas Beedribas Krahshanas un Nidoshanas Sabeedriba

(atshahsta februari 1906. g.)
Zelgawa, Katoku eela № 19.
31. oktobri 1905. g.
Droschibas kapitalis 131,227 rub. 23 kap., neereht. 1228 beedru garantiju.
Bilanze swahstas ap 1,005,790 rub. 51 kap.
1) Par noguldijumeem maksā par gadu 6%, flaitot no noguldishanas beenas. Bar shiro-nogul-
dijumeem maksā 2%.
2) Par aishewitumeem nem 6 1/2-8% par gadu. Beeprahjumus ispreesch pirdeenas.
3) Kantoris atwehrtis il dababeenas no pulsi. 10-2 beeda.
4) Beedri war buh adeju dshinumu personas, ta ari sabedribas un arteli.
5) Noguldijumi un aishewitumi ir swadadi no krons nodoklem.
Balde: agr. J. Bidseneel.
agr. J. Brasda.
D. Bahndergs.

A. N.
Bogdanowa
tabakas fabrik. noliktawa
Zelgawa Katoku eela № 12, eewehle
wislabatas papiroshu shahanties (shil-
ses) is pascha auto-mech. fabrikas:
**„Sankt
Gotthard,“**
starp tam: loka lashtes par 500 un
250 gab. ta ari **Verlines** 100 gab.
ar dahwam katra lashtit un „Zars-
kija“ ar ghithu walsh ehrali.
Smarihsiga tabaka: **Express**
№ 18 1/4 * 40 kap., 1/2 * 20 kap.,
Express № 8 1/4 * 28 kap., 1/2 *
14 kap. Teizami papirosh: **Egip-
tes** 10 gab. 6 kap., **Barshija** 10
gab. 3 kap., **Bogattir** 20 gab. 5
kap. Mailapara spezial-tabaka:
Swesda № 40, № 30 un № 14
apshahpehijama labuma.
**Sausa dehrsa un alshana
malta**
no semem ir dabonama. Beeprah-
jams Zelgawa, Katoku eela № 56,
trahteri.

Peo dshiw. apdrosh. beedribas
„New-York“ agenta B. Bernsteina
iga Zelg. Leelaja eela № 17 sehta,
runajams no 12-2, war dabat
pirkt namu
pilsehtas zentra, 11 1/2% eenehmu-
mu par gadu, nomahajams 10 g.
lakti. — Turpat ishodama nouda
us droscham obligacijam pilsehta.
Zeta no Zelgawas us Dobeht
19. novembri pasaudeta **pata ar**
2 dahmu
wirsjakam,
peleti ruhtainu wirsdrehti un ruh-
tainu oberi. Godigu atrabeju luh-
dshu nodot pret patehtibas aihu
Zelgawa, Katoku eela № 46, Bis-
feneela l. weikala waj Bramberges
Kaina Spilands.
Seme
leelatas un masakas dalas ar un
bej ehlam no 10, 20, 100 puhru,
sem weeglem nosajajumeem pah-
rodama 1 1/2 wesi. no Garosesh stan-
ajias, **Egles muska.**

Reepaja.
Apstellejumus
us
„Latweeschu Awisem“
un „Wehrotaju“
peenem J. Stanislawa
pahrdotawa, Weza Juh-
malas eela № 6.
Pahrdod Latv. Aw. pa numur.
Peenem ar studinajumus prechtis
„Latweeschu Awisem“ un „Wehro-
taja“.
Jahnischke,
Zelgawas eela, bodi pee Jakob
Wilschidshy iga, dshahadu beedribu
agenta, peenem
pastellejumus
us
„Latweeschu Awisem“
un „Wehrotaju“.
Apstellejumus
us
**Latweeschu
Awisem**
peenem tirgotajs **Grossmanns,**
Peenawa, ap. Ryzers.
Te flahst 1 weiklam.